Izcilākās sieviešu personības Korejas trīs karaļvalstu periodā

Māra Ruģēna
Orientālistikas MSP, 1. kurss

Korejas trīs karaļvalstis

Bekdže, Kogurjo un Šillas karaļvalstis
(un Gajas konfederācija)

57. g. p.m.ē. – 668. g. m.ē.

Budisms ienāk 3. gs. – pieņemts kā valsts reliģija visās trīs karaļvalstīs (4.–6. gs.)

World History Encyclopedia – trīs karaļvalstis

Trīs karaļvalstu vēsture –

samguksagi 삼국사기 (三國史記) 12. gs.
samgukjusa 삼국유사 (三國遺事) 13. gs. (turpinājums)

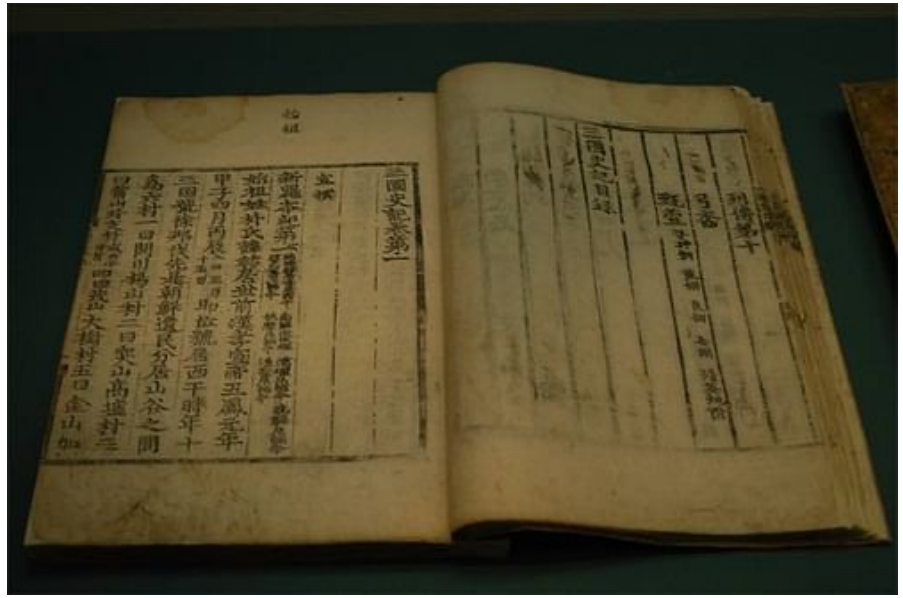

World History Encyclopedia – samguksagi

World History Encyclopedia – samgukjusa

Dāma Juhva 유화부인 – Gogurjo karaļvalsts ciltsmāte

Juhva bija ūdens dieva Habeka meita. Kādu dienu, kamēr viņa bija ārā ar savām māsām, viņu pievilināja vīrietis vārdā Hemosu, debesu imperatora dēls. Viņš drīz viņu pameta, un viņas vecāki dusmās viņu aizsūtīja prom. Viņu atrada austrumu Bujo karalis Gumva, kurš viņu ieslodzīja tumšā telpā.

Pēc kāda laika viņa piedzemdēja olu. Karalis centās tikt no tās vaļā, bet viņam neizdevās un viņš to atdeva atpakaļ Juhvai. Pēc kāda laika no olas izšķīlās daiļš puisis. Jau septiņu gadu vecumā puisis – Džumongs – bija tikpat stiprs un gudrs kā pieaudzis vīrietis un pārspēja visus septiņus karaļa dēlus. Skaudības dēļ radās plāns viņu nogalināt. Juhva, to uzzinot atrada savu labāko zirgu un aizsūtīja Džumongu prom, ticot, ka viņam veiksies, lai kur viņš ietu.

Donga Ilbo – Juhva un Džumongs

Sosono – 소서노 – Bekdže karaļvalsts ciltsmāte

Džumongs aizbēga uz Džolbon Bujo, kur apprecēja karaļa Jontabala meitu, bagāto atraitni Sosono, un vēlāk kļuva par karali un dibināja Gogurjo.

Džumongam bija dēls no iepriekšējas laulības, un viņš vēlējās, lai tas kļūst par kroņprinci, nevis kāds no Sosono dēliem. Šo uzzinot, Sosono ar saviem diviem dēliem pameta Gogurjo uz dienvidiem un dibināja Bekdže.

Abas šīs sievietes ļoti cienīja – Juhva dāmu pielūdza rituālos kā labklājības un miera aizsargātāju un austrum Bujo viņu uzskatīja par dievišķo māti, un Sosono pielūdza kā Bekdže izcilo karalieni un ciltsmāti.

Namu Wiki – Sosono

Domi sieva 도미의 처

Domi bija nabadzīgs zemnieks ar skaistu un burvīgu sievu. Jau kopš bērnības vairāki vīrieši, ieskaitot dižciltīgos, vēlējās viņu apprecēt, bet viņa visiem atteica, sakot, ka viņai svarīgs ir cēls raksturs, nevis manta un vara.

Domi un viņa sievas mīlestības stāsts izplatījās pa visu karaļvalsti, sasniedzot arī karali Gero, kurš izlēma savaldzināt Domi sievu, kura bija izdaudzināta kā skaista un šķīsta. Viņš pasauca Domi pie sevis un teica, ka pat visuzticīgākās sievas var pavedināt ar jaukiem vārdiem, kad neviens viņas neredz, bet Domi teica, ka viņa sieva nekad nepiekritīs.

Namu Wiki – Domi sieva

Karalis izlēma pārģērbt kādu kalpu savās drēbēs un pavedināt sievu, bet viņa viņu piemānīja, sakot, ka viņa vēlas pārģērbties, un atpakaļ nosūtot kādu kalponi, kuru apģērba savās drēbēs. Karalis dusmās lika Domi padarīt aklu un centās viņa sievu izvarot, bet viņa lūdzās karalim, sakot, ka viņai pašlaik ir mēnešreizes un viņa atgriezīsies, kad būs tīra. Atkal piemānījusi karali, sieva aizbēga uz kādu pamestu salu, kur atrada aklo Domi.

Karaliene Vu 왕후우씨

Karaliene Vu piedzima dižciltīgā ģimenē un bija varena karaliene Gogurjo devītajam karalim Gogukčonam (v. 179-197). Kad viņš nomira bez mantinieka, karaliene nevienam nepateica par viņa nāvi, lai nebūtu konflikti par nākamā karaļa izvēli un lai pasargātu sevi kā karalieni, kas nespēja radīt karalim dēlu. Pa šo laiku viņa devās pie vīra brāļiem.

Vecākajam vīra brālim Balgi viņa teica, ka, tā kā karalim nav pēcteču, tad Balgi vajadzētu kļūt par nākamo karali. Nezinot, ka viņa brālis jau ir nomiris, Balgi teica, ka par tādām lietām nedrīkst pat runāt un ka šī nav lieta, par kuru sieviete varētu nakts vidū apciemot un izvaicāt sava vīra brāli. Juzdamās apkaunota, Vu devās pie vīra jaunākā brāļa Jonu un pastāstīja, kas notika.

Nākamajā rītā Vu paziņoja, ka karalis ir nomiris un pirms miršanas paziņojis, ka Jonu būs nākamais karalis. Balgi centās organizēt sacelšanos, bet viņam nesanāca un viņš aizmuka.

Korea Daily – karaliene Vu

Karaliene Vu 왕후우씨

Jonu kļuva par karali un apprecēja karalieni Vu, bet viņa joprojām nespēja radīt mantinieku. Jonu lūdzās kalniem un upēm, lai viņam būtu dēls, un drīz sadzirdēja, ka debesis viņam saka «Neuztraucies, jo drīz tava mīļākā tev dos dēlu». Vēlāk, kad karaliene Vu uzzināja, ka karalis tiekas ar sievieti, lai radītu dēlu, viņa lika viņu nogalināt. Bet, uzzinot, ka viņa jau ir stāvoklī, viņa pieņēma viņu kā karaļa konsorti.

Šis dēls, Dongčons, pēc tēva nāves kļuva par karali un ievietoja karalieni Vu karalienes atraitnes/karaļa mātes pozīcijā un ļoti augsti cienīja viņu.

Pirms nāves karaliene Vu pati izvēlējās, ka vēlās būt apglabāta ar savu otro vīru.

Lai gan nav bijušas karalienes, kas apprec divus karaļus – brāļus pēc kārtas, šajos laikos pēc vīra nāves atraitnes bieži apprecēja viņu jaunāko brāli. Karalienei Vu arī bija stiprs atbalsts no savas aristokrātiskās ģimenes, un viņa pati bija gudra un spēcīga sieviete, kas pārzināja politiku.

Princese Pjongganga 평강공주

– Karaļa Pjongvona (v. 559-590) meita

Kad Pjongganga bija jauna, viņas tēvs jokoja, ka, ja viņa nebeigs raudāt, viņš viņu izprecinās vietējam muļķim Ondalam. Kad viņai bija 16 gadu, karalis vēlējās viņu izprecināt kādai dižciltīgai ģimenei, bet viņa atteicās, sakot, ka viņa apprecēs Ondalu, jo tēvam ir jātur savi solījumi, pat pret parastiem ļaudīm. Pēc karaļa atteikšanās Pjongganga pameta pili un devās uz Ondala māju. Gan viņš, gan viņa ģimene ilgi neticēja princesei, bet princesei izdevās viņus pārliecināt.

Ar Pjonggangas palīdzību Ondals un viņa ģimene vairs nedzīvoja nabadzībā un viņam bija iespēja gūt izglītību un trenēties cīņas makslā. Ondals kļuva par varenu ģenerāli un varoni. Kādu dienu karalis vēlējās viņu satikt. Uzzinot, kas viņš ir, karalis bija pārsteigts un apdāvināja viņu ar dāvanām.

LaBongBong – princese Pjongganga un Ondals

Dāma Manmjonga 만명부인

Manmjonga bija Šillas karaļa Džinhunga brāļa meita. Viņa iemīlēja Kimu Sohjonu, bet viņiem neļāva precēties, jo viņi bija no dažādām rankām. Par spīti tam Manmjonga apsolīja viņu apprecēt bez vecāku atļaujas. Viņas tēvs dusmās viņu ieslodzīja viņas istabā. Kamēr viņa plānoja, kā aizbēgt, pēkšņi sākās zibens un pērkons un viņas durvis atsprāga vaļā, dodot viņai iespēju aizskriet pie Sohjona. Kopā viņi aizbēga uz Manno novadu.

Drīz pēc tam Manmjonga piedzemdēja dēlu – Kimu Jušinu un divas meitas, Bohvi un Munhvi. Manmjonga savus bērnus audzināja ļoti disciplinēti, lai viņi uzaugtu gudri un tikumīgi.

Kims Jušins kļuva par *hvarang* kareivi un vienu no visvarenākajiem ģenerāļiem Korejas vēsturē, bez kura pussalas apvienošana nebūtu iespējama.

Jaunākā meita – Munhvi – apprecēja Šillas valdnieku Vareno Tedžongu, kurš vadīja Korejas trīs karaļvalstu apvienošanu, sadarbojoties ar Tang dinastiju un iekarojot Bekdže.

Kookje News – dāma Manmjonga

Solšiņo jeb jaunava Sola 설씨녀

Sola nāca no parastas ģimenes, un bija zināma viņas skaistuma un uzvedības dēļ. Kad viņas tēvu izsauca uz armiju, viņa pārdzīvoja, ka nevar iet tēva vietā. Gašils, kāds jaunietis, kas bija iemīlējies ar Solu piedāvāja iet viņas tēva vietā, un tēvs solīja viņu apprecināt ar Solu kā pateicību. Sola atteicās precēties uzreiz, sakot, ka viņas sirds jau ir Gašila un viņi var sagaidīt kad viņš atgriezīsies. Viņa salauza spoguli uz pusēm un iedeva vienu pusi Gašilam kā solījumu.

Gašilam bija domāts būt prom 3 gadus, bet 6 gadus vēlāk viņš vēl joprojām nebija atgriezies. Solas tēvs, uztraucoties par meitas vecumu, vēlējās viņu izprecināt kādam citam, bet Sola atteicās. Kad viņš slepeni saplānoja viņai laulību, viņa centās aizbēgt un sēdēja staļļos raudājot, kad pēkšņi uzradās Gašils, gandrīz neatpazīstamā skatā, ar spoguļa pusīti. Viņi apprecējās un dzīvoja laimīgi.

Karaliene Sondoka 선덕여왕 (v. 632-647)

Karaļa Džinpjonga vecākā meita, dzimusi Kima Dokmana, viņa kļuva par mantinieci, jo tēvam nebija neviena dēla. Viņa esot bijusi iecietīga, līdzjūtīga un loģiska. Viņu uzskata par gudru valdnieci, kura attīstīja kultūru un paaugstināja Šillas prestižu ārvalstīs, lai pavērtu ceļu trīs karaļvalstu apvienošanai. Viņas veiksmīgā valdīšana deva iespēju arī nākamajām Šillas valdniecēm.

Ir vairākas anektdotes par karalienes Sondokas gudrību. Viena ir par reizi, kad Tang dinastijas imperators viņai atsūtīja trīs krūzes ar magoņu sēklām un bildi ar viņu pašu puķēm. Karaliene izpētīja bildi un paziņoja «Šīm puķēm nebūs smaržas». Magones tika iesētas, un, kad tās uzplauka, tām patiešām nebija smaržas. Vēlāk, kad viņai jautāja, kā viņa zinājusi, ka puķes nesmaržos, viņa paskaidroja «Bildē bija puķes, bet nebija taureņu. Tas norāda, ka puķēm nav smaržas.»

Karaliene Sondoka arī bija atbildīga par Kima Jušina un varenā Tedžonga ģimeņu apvienošanu caur laulību ar Kimu Munhvi. Kopā viņi bija galvenie spēlētāji Korejas apvienošanā.

Namu Wiki – karaliene Sondoka

Karaliene Džindoka 진덕여왕 (v. 647-654)

Karalienes Sondokas māsīca, dzimusi Kima Sungmana. Viņa ar Kima Jušina un Tedžonga palīdzību valdīja diezgan mierīgi. Viņa arī atbalstīja sadarbību ar Tang dinastiju, kas vēlāk palīdzēja viņiem pārņemt Bekdže.

Karaliene Džindoka sacerēja piecu hieroglifu vārsmu ar nosaukumu «Mierīgā valdīšanas laika dziesma», kuru viņa nosūtīja Tang dinastijas imperatoram paštaisītā zīda brokātā. Imperatoram tā ļoti patika, un viņš iedevis viņai titulu «Gjerimas karalis».

Tāpat kā karaliene Sondoka, karaliene Džindoka palīdzēja pavērt ceļu pussalas apvienošanai.

Yeongnam News – karaliene Džindoka

Karaliene Džinsonga 진성여왕 (865-897, v. 887-897)

Karalis Džonggangs uz nāves gultas esot lūdzis, lai viņa jaunākā māsa kļūst par valdnieci pēc viņa, atskatoties uz Sondokas un Džindokas piemēriem.

Viņš cerēja, ka viņa tāpat kā iepriekšējās valdnieces būs veiksmīga un izvedīs karaļvalsti no krīzes. Diemžēl karalieni Džinsongu uzskata par izvirtušu un nespējīgu valdnieci, kura tikai pasteidzināja Šillas sabrukšanu. Viņu vainoja par to, ka viņa pilī esot ievedusi skaistus jauniešus un iecēlusi tos augstos amatos. Šie jaunieši visticamāk bija *hvarang*, ar kuriem viņa vēlējās sadarboties, lai pastiprinātu savu varu.

Viņa darīja, ko spēja, lai atgrieztu Šillai tās augsto stāvokli, bet zemnieku sacelšanās un militāro grupu nemiernieki apgrūtināja situāciju. Miera labad Karaliene Džinsonga atteicās no troņa un to atdeva savam brāļadēlam, kad viņš kļuva pilngadīgs.

Yeongnam News – karaliene Džinsonga

Literatūras saraksts

Cho, Sookja. Gender Equality and the Practice of Virtue in the Samguk sagi (History of the Three Kingdoms) in Comparison with the Lienü zhuan (Biographies of Virtuous Women). *Studies on Asia Series V*. 2016. 1(1):17-49.

Eng, Robert, E. China-Korea Culture Wars and National Myths: TV Dramas as Battleground. *The Asia-Pacific Journal*. 2011. 9(13): Article ID 3503.

Lee, Baeyong. Women of the Three Kingdoms Period. In: *Women in Korean History*. Seoul: Ewha Womans University Press, 2008, p. 119-148.

Interneta avoti

Cartwright, Mark. Queen Seondeok. Pieejams: https://www.worldhistory.org/Queen_Seondeok/ [skat. 16.12.2021.].

Cartwright, Mark. Samguk Yusa. Pieejams: https://www.worldhistory.org/Samguk_Yusa/ [skat. 16.12.2021.].

Cartwright, Mark. Samguk Sagi. Pieejams: https://www.worldhistory.org/Samguk_Sagi/ [skat. 16.12.2021.].

Cartwright, Mark. Three Kingdoms Period in Kore. Pieejams: https://www.worldhistory.org/Three_Kingdoms_Period_in_Korea/ [skat. 16.12.2021.].

Im, Felix. The Princess and the Idiot: Behind every good man is a great woman. Pieejams: https://www.korea.net/NewsFocus/Culture/view?articleId=122048 [skat. 16.12.2021.].

KOCIS. Three Kingdoms and Other States. Pieejams: https://www.korea.net/AboutKorea/History/Three-Kingdoms-other-States [skat. 16.12.2021.].

Lee, Bokkyu. History of the Three Kingdoms. Pieejams: https://folkency.nfm.go.kr/en/topic/detail/6110 [skat. 16.12.2021.].

Attēlu avoti

Yoon, Myeongcheol. <13>남편을 건국 시조, 장군 만들고 자식들 강하게 키운 고구려 여인들. Pieejams: https://www.donga.com/news/Opinion/article/all/20140617/64338354/1 [skat. 16.12.2021..]

Namu Wiki. 소서노. Pieejams: https://namu.wiki/w/%EC%86%8C%EC%84%9C%EB%85%B8 [skat. 16.12.2021.].

Kim, Gyujin. 우씨왕후' 평강공주 같은 운명을 개척한 그녀는 누구? Pieejams: http://www.ikoreadaily.co.kr/news/articleView.html?idxno=220205 [skat. 16.12.2021.].

LaBongBong. 바보온달과 평강공주의 사랑이야기. Pieejams: https://labongbong.tistory.com/642 [skat. 16.12.2021.].

Namu Wiki. 도미 부부 설화. Pieejams: https://namu.wiki/w/%EB%8F%84%EB%AF%B8%20%EB%B6%80%EB%B6%80%20%EC%84%A4%ED%99%94 [skat. 16.12.2021.].

Kookje Newspaper. 김유신 장군 부모 김서현 장군과 만명부인 초상화. Pieejams: http://www.kookje.co.kr/news2011/asp/newsbody.asp?code=0900&key=20160630.22011193359 [skat. 16.12.2021.].

Namu Wiki. 선덕여왕. Pieejams: https://namu.wiki/w/%EC%84%A0%EB%8D%95%EC%97%AC%EC%99%95 [skat. 16.12.2021.].

Kim, Byeongtaek. 선덕여왕 & 진덕여왕 & 진성여왕. Pieejams: https://www.ynamnews.co.kr/news/articleView.html?idxno=43048 [skat. 16.12.2021.].

Paldies par uzmanību!